

HÀ NỘI TẬP TRUNG CÁC GIẢI PHÁP PHÒNG CHỐNG DỊCH BỆNH GIA SÚC, GIA CẦM THỜI ĐIỂM TRƯỚC, TRONG VÀ SAU TẾT NGUYÊN ĐÁN 2020

Nguyễn Ngọc Sơn

Chi cục Chăn nuôi và Thú y Hà Nội

Năm 2019, mặc dù tình hình dịch bệnh trên đàn lợn diễn biến phức tạp, đặc biệt do ảnh hưởng của dịch bệnh dịch tả lợn châu Phi (DTLCP) lây lan trên diện rộng, gây thiệt hại lớn cho các hộ, cơ sở chăn nuôi; giá cả thị trường có nhiều biến động, song với sự chỉ đạo quyết liệt của các cấp, các ngành và công tác phòng, chống dịch bệnh tốt nên tình hình chăn nuôi gia súc, gia cầm trên địa bàn Thành phố cơ bản ổn định và có chiều hướng phát triển tốt; số lượng đàn gia súc hiện có: Đàn trâu 24 ngàn con, giảm 0,5% so với cùng kỳ năm trước; đàn bò 134.500 con, tăng 1,3% so với cùng kỳ, đàn lợn thời điểm trước khi xảy ra bệnh DTLCP tháng 1/2019 có 1.870 ngàn con (đứng thứ 2 cả nước sau tỉnh Đồng Nai), thời điểm sau khi xảy ra dịch, hiện tại có 1.139 nghìn con, giảm 42% so với cùng kỳ năm trước; đàn gia cầm 40,1 triệu con, tăng 14,3% so với cùng kỳ năm trước, trong đó gà 26,5 triệu con, tăng 17,1%.

Bệnh DTLCP xảy ra từ ngày 24/2/2019 tại quận Long Biên và lây lan trên 24 quận/huyện có chăn nuôi với gần 33 ngàn hộ chăn nuôi (chiếm khoảng 41% tổng số hộ, cơ sở chăn nuôi), làm mắc bệnh và tiêu hủy trên 540 ngàn con (chiếm khoảng 29% tổng đàn).

Sản lượng chăn nuôi với thịt trâu hơi xuất chuồng năm 2019 ước đạt 1.581 tấn, bằng 99% so với cùng kỳ năm trước; sản lượng thịt bò hơi xuất chuồng 10.500 tấn, bằng 98,5% so với cùng kỳ; thịt lợn hơi xuất chuồng 267.000 tấn, bằng 80% so với cùng kỳ; sản lượng thịt gia cầm 118.004 tấn, bằng 121,56% so với cùng kỳ năm trước; sản lượng trứng các loại là 2.023 triệu quả, bằng 120,4% so với cùng kỳ năm trước.

Về diễn biến dịch bệnh gia súc, gia cầm, đến nay bệnh DTLCP cơ bản được khống chế, các bệnh truyền nhiễm nguy hiểm khác không xảy ra dịch lớn (như lở mồm long móng, cúm gia cầm, tai xanh, dại ...). Tuy nhiên nguy cơ bùng phát dịch trong thời gian tới, nhất là trong dịp trước, trong và sau tết Nguyên Đán là rất cao do bệnh

DTLCP hiện chưa có vaccin phòng bệnh, mầm bệnh đã tồn lưu trong môi trường lớn. Hoạt động vận chuyển lưu thông động vật, sản phẩm động vật trong dịp này là rất cao, đặc biệt trong mùa lễ hội sau tết Nguyên Đán. Thời tiết khí hậu trong thời gian tới cũng biến đổi khó lường, mưa nắng thất thường, nhất là mưa phùn, gió mùa Đông Bắc, không khí ẩm thấp, môi trường ô nhiễm nặng là điều kiện mầm bệnh phát triển gây bệnh. Thời tiết khắc nghiệt còn làm ảnh hưởng trực tiếp đến sức đề kháng của đàn gia súc, gia cầm cũng là nguy cơ dịch bệnh phát sinh, phát triển.

Để chủ động phòng chống dịch bệnh trên đàn gia súc, gia cầm, nhất là dịp trước, trong và sau tết Nguyên Đán 2020, Chi cục Chăn nuôi và Thú y Hà Nội đã và đang tập trung thực hiện các giải pháp:

Thứ nhất: Tham mưu Sở Nông nghiệp, UBND thành phố các văn bản chỉ đạo công tác chuyên môn kịp thời, có hiệu quả. Đặc biệt tham mưu Quy định phòng, chống dịch bệnh động vật trên cạn trên địa bàn Thành phố; xây dựng Chương trình khống chế và tiến tới thanh toán bệnh dại; chương trình giám sát bệnh Cúm gia cầm trên địa bàn thành phố Hà Nội theo sự chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ và Bộ Nông nghiệp & PTNT; xây dựng cơ sở giết mổ tập trung, tiến tới xóa bỏ các điểm giết mổ nhỏ, lẻ. Đến nay Thành phố đã ban hành Kế hoạch phòng chống các loại dịch bệnh đàn gia súc, gia cầm, theo đó chỉ đạo các quận, huyện, thị xã, các sở, ngành liên quan triển khai thực hiện đồng bộ, có hiệu quả.

Thứ hai: Triển khai những nhiệm vụ cụ thể về tái cơ cấu ngành chăn nuôi, phòng chống dịch bệnh, ATTP trên địa bàn Thành phố đảm bảo có hiệu quả để chăn nuôi phát triển bền vững. Việc tái cơ cấu tập trung vào việc phát triển đàn lợn đảm bảo ở các cơ sở đủ điều kiện về chuồng trại, dịch bệnh đã qua 30 ngày không phát sinh bệnh. Phải đảm bảo khai báo với chính quyền địa phương, trường hợp vi phạm sẽ không được hỗ trợ của Thành phố khi xảy ra dịch bệnh. Phát triển mạnh bò thịt và gia cầm để đảm bảo thiếu hụt lượng thịt lợn trong

dịp cuối năm, nhất là dịp tết Nguyên Đán. Về công tác ATTP, Thành phố đã thành lập 3 đoàn gồm các ngành liên quan đi kiểm tra các hoạt động liên quan đến ATTP trong đó có nội dung về công tác phòng chống dịch bệnh, hoạt động kiểm soát giết mổ gia súc, gia cầm. Tập trung thực hiện kiểm tra các cơ sở, điểm giết mổ trên địa bàn Thành phố, nhất là các cơ sở giết mổ lớn (như cơ sở Vạn Phúc, Chương Mỹ, Thường Tín, Hải Bối ...).

Thứ ba: Triển khai tiêm phòng các loại vaccin đạt tỷ lệ cao để tạo miễn dịch chủ động cho đàn gia súc, gia cầm. Đến nay một số bệnh truyền nhiễm đã được tiêm phòng hoàn thành trên 90% kế hoạch giao là lở mồm long móng cho đàn trâu bò, lợn nái, đực giống, tai xanh, dịch tả, dại, cúm gia cầm. Một số huyện làm tốt, đạt tỷ lệ cao (như Sóc Sơn, Đông Anh, Phú Xuyên, Chương Mỹ, Ba Vì, Ứng Hòa ...).

Thứ tư: Tổng tẩy uế môi trường. Đây là một trong những giải pháp ngăn chặn mầm bệnh tại môi trường, làm giảm sự lây nhiễm mầm bệnh giữa các vùng, cơ sở chăn nuôi. Việc tổng tẩy uế đã được thực hiện đồng loạt để tạo sự đồng bộ trên địa bàn toàn Thành phố, tránh lây lan, hạn chế mầm bệnh phát triển. Đến nay đã thực hiện xong đợt tổng tẩy uế môi trường theo phát động "Tháng tổng tẩy uế môi trường" và sau đợt tiêm phòng đại trà với 59 triệu m² được khử trùng tiêu độc bằng các loại thuốc sát trùng. Kết quả này hạn chế rất nhiều mầm bệnh, là biện pháp hữu hiệu ngăn chặn dịch bệnh trong dịp trước, trong và sau tết Nguyên Đán.

Thứ năm: Thực hiện tốt việc giám sát dịch bệnh tại các cơ sở, chỉ đạo mạng lưới thú y cơ sở thực hiện tốt việc giám sát tại các thôn xóm có chăn nuôi. Tăng cường kiểm tra các bãi rác, kênh mương, kịp thời xử lý xác gia súc, gia cầm chết trôi nổi, không rõ nguồn gốc. Kịp thời phát hiện dịch bệnh trên đàn gia súc, gia cầm để có biện pháp ngăn chặn, không để lây lan trên diện rộng. Lấy mẫu làm các xét nghiệm để dự báo dịch bệnh, nhất là các cơ sở chăn nuôi lớn, vùng chăn nuôi tập trung. Yêu cầu hệ thống thú y cơ sở hàng ngày báo cáo về Chi cục Chăn nuôi và Thú y để tổng hợp báo cáo Thành phố và xử lý ngay nếu có dịch bệnh phát sinh. Với bệnh DTLCP, tiếp tục thực hiện việc giám sát, kịp thời lấy mẫu làm xét nghiệm, tiêu hủy ngay khi dịch bệnh xuất hiện nhằm ngăn chặn phát sinh.

Thứ sáu: Tăng cường công tác tuyên truyền nâng cao nhận thức của người chăn nuôi, người tiêu dùng. Với người chăn nuôi, tập trung tuyên truyền, tổ chức các lớp tập huấn để người dân chủ động phòng chống bệnh ngay từ chuồng nuôi, thực hiện tốt việc tổng tẩy uế môi trường, tiêm phòng đầy đủ các loại vaccin, thực hiện tốt các quy trình chăn nuôi. Trong chăn nuôi lợn, phải thực hiện nghiêm việc tái đàn theo quy định, nhập lợn rõ nguồn gốc, khai báo với chính quyền địa phương. Với người tiêu dùng, khi sử dụng sản phẩm động vật nên mua từ cơ sở bán rõ nguồn gốc, các cơ sở giết mổ đã được cơ quan chức năng kiểm tra. Hướng dẫn người chăn nuôi thực hiện các biện pháp chống rét cho đàn gia súc, gia cầm, nhất là đối với đàn trâu bò (dự báo những ngày sắp tới có thể có các đợt rét đậm, rét hại làm ảnh hưởng trực tiếp đến đàn gia súc, gia cầm).

Thứ bảy: Chi cục Chăn nuôi và Thú y chuẩn bị đầy đủ vật tư, hóa chất cho công tác phòng chống dịch bệnh như các loại vaccin, thuốc sát trùng, phương tiện, dụng cụ chuyên ngành, sẵn sàng ứng phó khi có dịch xảy ra. Đảm bảo cung ứng các loại vaccin để tổ chức tốt việc tiêm phòng bổ sung các loại gia súc, gia cầm mới nhập đàn. Thuốc sát trùng để tổng tẩy uế môi trường khi có các ổ dịch nhỏ lẻ xảy ra, đảm bảo nguồn dự trữ để ứng phó với các ổ dịch nhỏ lẻ khi mới xảy ra. Tập trung cao độ sử dụng thuốc sát trùng xử lý môi trường tại các chợ, các cơ sở bán sản phẩm động vật, nhất là các địa phương có mùa lễ hội tập trung đông người, khách du lịch.

Thứ tám: Tiếp tục tuyên truyền, phối hợp với các doanh nghiệp để nâng cao hiệu quả hoạt động của các chuỗi liên kết. Tạo điều kiện để các cơ sở, hộ kinh doanh sản phẩm động vật cung cấp đến tận tay người tiêu dùng. Tăng cường các hoạt động quản lý nhà nước, thanh tra và xử phạt nghiêm các trường hợp vi phạm ATTP để tạo môi trường cạnh tranh công bằng cho các sản phẩm của chuỗi liên kết cung cấp trên địa bàn Thành phố.

Các giải pháp trên đây đã và đang được thực hiện đồng bộ nên đến nay trên địa bàn Thành phố đã cơ bản khống chế được bệnh DTLCP và không để các ổ dịch lớn xảy ra trên đàn gia súc, gia cầm, góp phần thúc đẩy chăn nuôi phát triển./.